

Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 Din

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1933/34

ZAJEC

15. XI
Premijera 12. oktobra 1933

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: FR. LIPAH

Dežnike - nogavice

KUPITE

najugodnejše

v trgovinah tovarne

VIDMAR

LJUBLJANA: Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 20

BEOGRAD: Kralja Milana 13

ZAGREB: Jurišičeva ul. 8

Lastni izdelki!

Ogroma izbira!

Tovarniške cene!

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 12. oktobra 1933

Ost:

M. Feldman: „Zajec“

Izrazita vojaška komedija. Svetovna vojna je obogatila gledališke repertoarje z različnimi komadi, pa naj se imenujejo »Konec poti« ali »Bitka pri Marni« ali »Grob neznanega vojaka« ali »Župan stilmondski« — dala je tudi »Švejka« in nešteto drugih. — »Zajec« tvori svojevrstno pojavo, in je na eni strani slika armade in njenih predstavnikov, na drugi strani pa izpričevalo o vrednosti armade, njenega ustroja, o mentaliteti rezervista, uboge pare, ki ga je generalštab gnal z blaznih parketno-salonskih ambicij v pokolj. —

*

Sleherni, ki je služil vojake v avstro-ogrski armadi, se je seznanil s tipi, ki so bili tradicija »zmagoslavne« in »junaške« vojske, seznanil se je z navadami in običaji, in pa z dovtipi, ki so bili vsebina humorističnih listov in podlaga karikaturam v »Simplicissimu« in »Musketti«.

Pa vendar, navzlic dovtipom, navzlic igrivosti in šalam v »Zajcu«, je to komad, ki s svojo vsebino pretrese, ker naenkrat se nam bivšim vojakom razodene nekaj, o čemur na fronti, v zaledju in še prej v mirnem času nismo premišljali: da je tip avstrijskega oficirja, zlikanega in pofriziranega — aktivnega, poklienega »borca« bil prav za prav pošastna pojava, ki ni poznala srca, lutka, ki je bila navita z uro, kateri se je reklo: Exercierreglement.

*

Kaj bi analiziral oficirja avstrijske armade! Vsakdo ga je poznal, njegove zlikane hlače in rožljanje s sabljo — njegov odsekani smeh, njegovega foksla in pa Waffenrock... Bil je elegantna dekoracija promenad vseh mest Avstro-Ogrske, bil je

neobhoden član in gost »finih družb« — bil je kasta za sebe. — Od njega ni ostalo ničesar — le tu pa tam je shranjena morda kaka bluza z zvezdami lajtnanta in včasih se odpre morda taka omara in sentimentalni pogled bluzo poboža, in poboža prsi na njej tam — kjer se je blesketal nekoč sijajni »Signum laudis« ...

*

»Zajec, lice iz svetskega rata«, imenuje Feldman ta svoj komad ... To ni vzeti kot simbol, niti kot namig ... Ta zajec je zaresen, rjav, divji zajec z belim smrčkom. — Sredi vojnega meteža, med brnenjem Capronijev, butanjem možnarjev ga vjame kanonir Kadič in ga pokloni svojemu stotniku ... In ta zajček, ta neznatna živalica, izpremeni tega junaka, da izgubi zmisel za vse drugo, za vso okolico, za resnost položaja. Važen postane samo dolgouheec, njegovo nehanje in skrb zanj ... Vsa baterija, osemindeset mož, je pod komando zajčeve, njegova volja vedri in oblači stotnikovo voljo ... Vsepovsod samo: zajec, zajec, zajec! ... Hrana: zajec, postelja: zajec, nevarnost: zajec. Brigada, divizija, vse pride pod poveljstvo živali, ki ni ničesar kriva, ne, da pripeka solnce in da ropočejo strojnice ... Satanska ideja, fiksna ideja, blazna ideja ...

*

Režija si je osvojila sledečo linijo: rahla karikaturnost pojav, ki se sučejo obkroženi od gora, Bogu bližje, v brezzmiselnem početju, ki ne prinaša nikomur dobrega, ki ni nikomur potrebno in vendar plava vsak hip nad vsem perot angela smrti ... Nasmešek, ki se pretvori v hipu v grimaso, krohot, ki se izpremeni brez prehoda v večni molk ... Tako prvi trije akti.

Zadnji akt pa je prelom in polom ... Avtor je povezal spetno zgodovinski fakt poloma na laški fronti s polomom v dušah baterije, kjer domuje zajec ... Vse se ruši ... Moštvo dezertira in odpoveduje pokorščino, blagajna ukradena od najbolj »štram« podčastnika, značaji se izkažejo in pokažejo ... Sredi vsega blazni stotnik z žalostjo za prijateljem zajcem ... Za edinim živim bitjem, katerega je ljubil zares — kajti življenje, vzgoja, dom mu je odpovedalo ljubezen ...

Tragičen pojav. Marsikdo je srečal stotnike, ki so ljubili nekaj, kar je bilo nevredno ljubezni ... Kadetnica je vzgojila v

njih pojem časti, pojem dostojnosti in takta — a cepila je samo zunanost, objela ni srca...

*

Dr. Miroslav Feldman, zagrebški zdravnik, se s tem delom predstavlja našemu občinstvu. Njegov komad je sprejet v repertoarje čeških in nemških gledališč in ni dvoma, da bo tudi pri nas uspel tako, kakor delo zasluži.

Dr. Frank Wollman o Feldmanovem „Zajcu“

Dr. Fr. Wollman, profesor slavistike bratislavskega vseučilišča in avtor raznih knjig o jugoslovanski drami, je prisostvoval zagrebški premieri »Zajca« in napisal o njej v »Prager Presse«:

»Kdor je čital liriko mladega Hrvata Feldmana in kdor pozna njegov lirično-groteskni dramski prvenec »Vožnja«, si je lahko veliko obetal od njegove nove igre »Zajec, osebnost iz svetovne vojne«. Torej vojna igra, celo malo patriotska in končno — horribile dictu — tudi malo slovanska. Nehote moraš misliti pri tem na Krležovo analizo propadanja aristokratsko-vojaškega stanu v igrah »V agoniji« in »Ledi«, še bolj pa na »Hrvatskega boga Marta«, če ne še bolj na Frana Šramekovega prevratnega generala Hagenbecka in na Švejka. Feldman je bil kot mladenič na italijanski fronti, toda je vsa svoja naturalistična opazovanja izkristaliziral v zgoščeno obliko, ki se mu ponuja sama od sebe iz posrečenih tragikomičnih situacij. — — —

Posrečena karakteristika glavnih oseb in kolektivnega moštva spremlja zvesto naravni potek dejanja. Ni čuda, da je igra občinstvu ugajala. — Rad bi jo zopet videl na kakem odru Srednje Evrope.«

Dva zajca

(Iz Like.)

Ličan pošlje hlapca Nikolo v mesto in mu da tri zajce za svojega mestnega prijatelja. Na potu ga sreča tovariš, ki nagovori Nikolo, da spečeta in pojedeta enega zajca. Rečeno storjeno. Nikola pride v mesto in izroči gospodu dva zajca in pismo od gospodarja.

Gospod prečita pismo in pravi:

— »Prinesel si mi dva zajca.«

Nikola ga pogleda in odgovori:

»E, dva zajca.«

— »Toda tvoj gospodar mi piše, da mi pošilja tri zajce.«

»E, tri zajce,« odgovori Nikola.

— »Pa tu sta samo dva zajca.«

»E, dva zajca.«

— »A morali bi biti trije zajci.«

»E, trije zajci.«

— »Pazi, človeče, tvoj gospodar mi piše, da mi pošilja tri zajce, ti pa si prinesel samo dva zajca.«

»E, dva zajca.«

Ko je mestni gospod videl, da Nikoli ne pride do konca, sede in napiše pismo, v katerem se svojemu prijatelju zahvaljuje za prejeta zajca in ga da Nikoli.

Nikola da pismo v torbo in gre domov, kjer ga izroči gospodarju. Ta pa je bil pravi Ličan. Prečita pismo, pogleda Nikolo in pravi:

— »Čuješ, dal sem ti tri zajce.«

»E, tri zajce,« odgovori Nikola.

— »Tu pa mi piše gospod, da si mu izročil samo dva zajca.«

»E, dva zajca.«

— »O, ti lopov, potem si gotovo med potjo enega spekel in pojedel.«

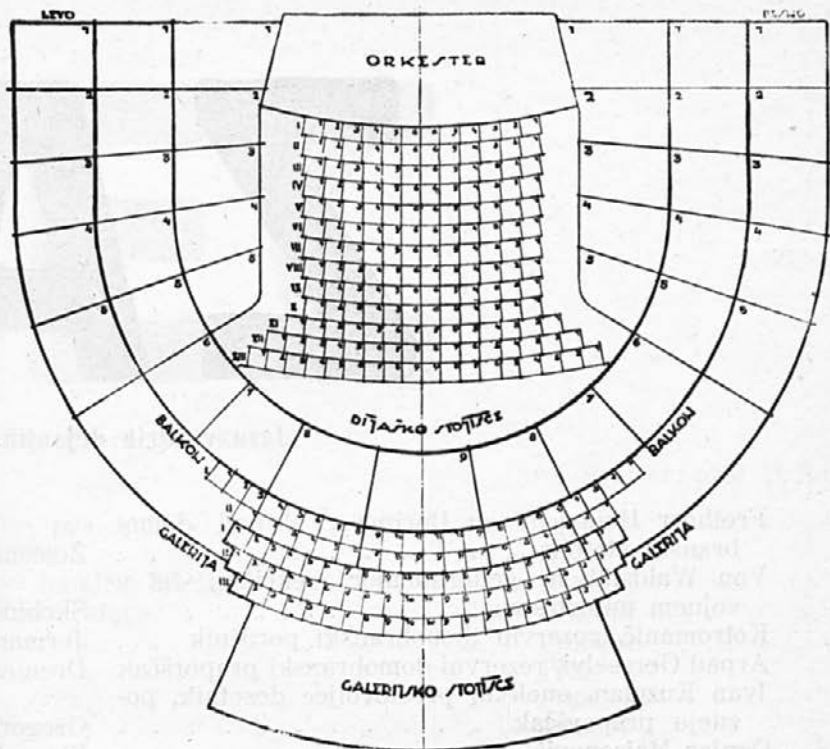
Nikola se posmeje, pokima in pravi:

»To ti ga poglej, ugame kakor bi iz puške pomeril! A oni iz mesta je več kot pol ure mučil sebe in mene, pa ni uganil!«

(Iz »Ličkog kalendara«.)

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Fr. Lipah. — Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

Kaj je lepota,

katera osvaja, očara smrtnika od najniž-

jih delavskih vrst, do mogočnih kron, prestolov?

Lepota je najkрасnejša cvetlica, s katero more mati priroda o-dariti ženo, katere sveta dolžnost je, vzgajati in negovati to cvetlico.

Kako se neguje, vzgaja ta divna cvetlica? Ne mogoče z različnimi pudri, suhimi, trstnimi šminčkami: nasprotno, tisto je pokončevanje prave lepote. Lepota rabi pravih

sočnih, vegetalnih tvarin, katere delujejo, hranijo, ne pa sušijo. Za zvečer uporabljajte **Uran kremo** mastno, zjutraj izperite z mlačno vodo ter z **Uran Zoraida milom**, nakar takoj namažite z **Uran Zoraida kremo** dnevno, nato z **Uranovim Zoraida pudrom**, ki je lahek, nedolžen, kakor prašek cvetlice. Ne samo, da lice po masaži z **Uran kremo** nočno, **Zoraido kremo** dnevno ter **Zoraida**

pudrom, postane divno, cvetoče, mladostno, iz katerega diši kipeče zdravje, ampak ta edinstveni preparat naredi kožo laržunasto, mehko, marmornato gladko.

Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, ter Uran Zoraida milo so edina nedosegljiva polepšala moderne žene, vsled tega bi morali **Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, Uran Zoraida puder in Uran Zoraida milo**, krasiti njeno psiho.

Parfumerija Uran, Ljubljana

ZALIEC

Igra v štirih dejanjih. Spisav Feldman. Prevel Juš Kozak.

Režiser: prof. O. Šest.

Freiherr Heinrich von Doring, aktivni domobranski stotnik Železnik
 Von Waldstätten, generalmajor, sekcijski šef v vojnem ministrstvu Skrbinšek
 Kotromanič, rezervni domobranski poročnik Jerman
 Arpad Gercselyi, rezervni domobranski praporščak Drenovec
 Ivan Kuzman, enoletni prostovoljec desetnik, pozneje praporščak Gregorin
 Ognjar Majcenovič Pianeck
 Ognjar Slemenšek Sancin

Desetnik Titz, prvi kuhar Lipah
 Desetnik Hirtzi Kralj
 Domobranski topničar Kadič Murgelj
 Desetnik, stotnikov sluga Bratina
 Namustek Potokar
 Logajec Plut
 Telefonist Pianeck
 Desetnik Vranka Jan
 Pojava iz svetovne vojne
 Topničarji, domobranci.

Čas: svetovno vojna leta 1914. junija do konca oktobra.

Kraj: Kota Costalta na Sette Comuni na laški fronti, kjer je bila šesta baterija 9. domobranskega poljskega topničarskega polka.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Ob 20.

Konec okrog 22.

Parter: Sedeži I. vrste Din 28.—
 „ II. - III. vrste „ 26.—
 „ IV. - VI. „ „ 24.—
 „ VII. - IX. „ „ 22.—
 „ X. - XI. „ „ 20.—
 „ XII. - XIII. „ „ 18.—

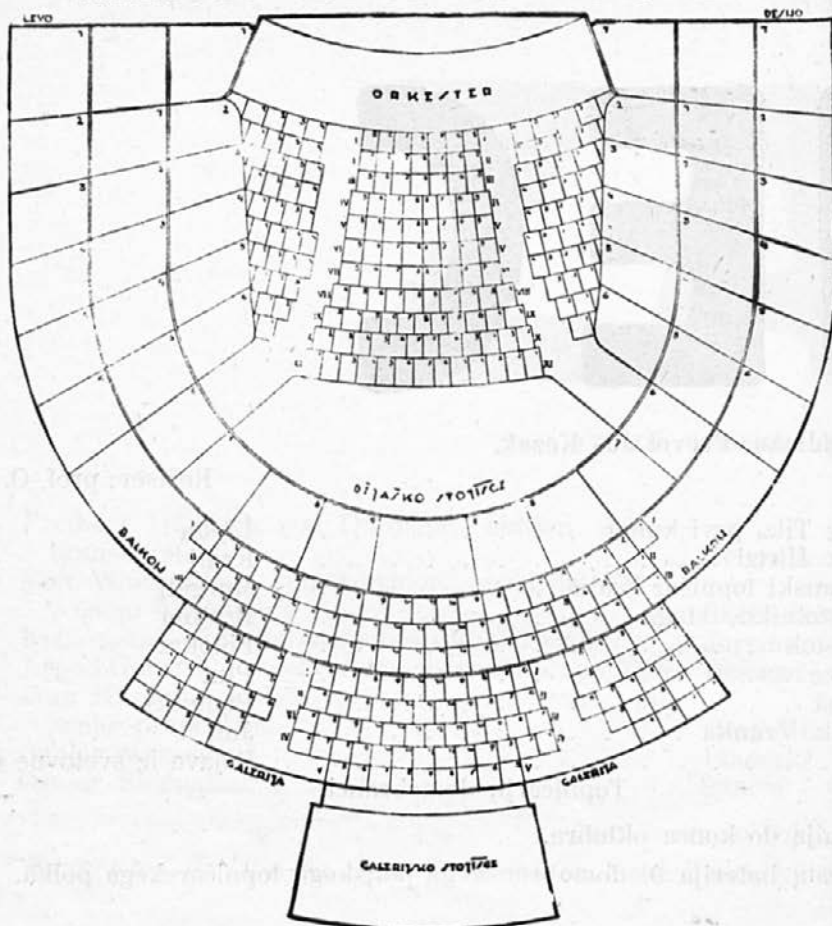
Lože v parteru: Din 100.—
 „ v I. balkonu „ 100.—
 „ v II. balkonu „ 70.—
 Dodatni loži v parteru „ 20.—
 „ v I. balkonu „ 20.—
 „ v II. balkonu „ 15.—

Balkon: Sedeži I. vrste Din 20.—
 „ II. „ „ 16.—
Galerija: „ I. „ „ 14.—
 „ II. „ „ 12.—
 „ III. „ „ 10.—
 Galerijsko stojišče „ 2 50
 Dijaško stojišče „ 5—

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki kassi opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure
 Predpisana taksa za prevoz je vračunana v cenah

D

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Po predstavi

v kavarno

NEBOTIČNIK

Dnevno koncert popoldan in
zvečer do 1 1/2 ure zjutraj

Pivo - izbrana vina

Topla in mrazla jedila

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč i. t. d. na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Frančiškanska ul. 6

Podružnica:

Maribor

Tyrševa ulica 44

Ima v zalogi vse slovenske leposlovne, znanstvene in šolske knjige, mnogo hrvatskih, srbskih, francoskih, angleških, italijanskih del ter velika izbira nemških leposlovnih in znanstvenih knjig. Razna učila za šolo in dom. Naroča vse jugoslovanske, slovanske, nemške, francoske, angleške in italijanske revije. Velika izbira muzikalij za vse instrumente kakor tudi klavirskih izvlečkov za petje in klavir. Velika izbira modnih časopisov.

„Kako je to, da vaju ni prav nič na izpregled?“

„Saj veš, kako je dandanes. Morala sva se omejiti in sva kavarno, keglanje in prijateljake večere popolnoma opustila. Izračunala sva, da so dobre knjige še najcenejše razvedrilo. Naročen sem na „PRIJATELJA“ in na deset leposlovnih knjig založbe „EVALIT“; to me stane letno samo 132 dinarjev. Žena pa ima svojo „ŽENO IN DOM“ in pet praktičnih knjig, kar dobi za 105 dinarjev. Knjige nama pomagajo preko pustih večerov. Saj je resnično lepo, če pozabiš pri dobri knjigi na vse te vsakdanje sitnosti in težave. Seveda se mora človek pri tem živjeti v pravični svet duševnih lepot, ki ti jih pisatelj v svoji knjigi riše. Tudi tebi svetujem, da si na tako cenen način naročiš knjige založbe „EVALIT“. Piši na EVALIT: DALMATINOVA 10/III po brezplačen prospekt.“